

Με ειλικρίνεια και συνέπεια – Κυριακή Η΄ Λουκά.

Επίσκοπος Πολύκαρπος Βαγενάς (†).

«Διδάσκαλε, τι ποιήσας ζωήν αιώνιον κληρονομήσω;»

Ευαγγελικά αναγνώσματα.

Μπρος στην τεράστια σημασία που έχει για τις ανθρώπινες σχέσεις η παραβολή του Καλού Σαμαρείτη, παρατρέχει κανείς την αφορμή που έδωσε την ευκαιρία στον Κύριο να μας χαρίσει αυτήν τη θαυμάσια διδασκαλία της γνήσιας και έμπρακτης αγάπης. Και αφορμή ήταν η ειρωνική και υπεροπτική διάθεση ενός Νομικού. Ενός ανθρώπου δηλαδή που είχε έργο τη μελέτη και την ερμηνεία του Νόμου του Θεού. Είναι ενδιαφέρουσα και αξιοπρόσεκτη η στιχομυθία που διαμείφθηκε μεταξύ αυτού και του Κυρίου.

Θα 'λεγε κανείς πως ο Νομικός εκείνος ήταν γνήσιο τέκνο της εποχής μας. Ένας τύπος «έξυπνου» ανθρώπου του αιώνα μας. Από αυτούς τους τύπους που νομίζουν πως τα ξέρουν όλα, που περιπαίζουν τα πάντα, ακόμη και τα ιερά και τα όσια, που θέλουν να έχουν γνώμη για κάθε θέμα και θεωρούν τους πάντες κατωτέρους τους. Μ' αυτές τις προϋποθέσεις, μ' αυτήν τη διάθεση πλησίασε τον Κύριο και με ύφος προκλητικό Τον ρώτησε: «Τι ποιήσας ζωήν αιώνιον κληρονομήσω;» (Λουκ. 10:25). Νόμιζε πως θα έφερνε έτσι σε δύσκολη θέση το συνομιλητή του. Το Διδάσκαλο. Αλλά ο Κύριος με την ανωτερότητα, την απλότητα και το κύρος Του αντέστρεψε

τα πράγματα. Με τη σειρά Του τον ρώτησε: «Εν τω νόμω τι γέγραπται; Πώς αναγινώσκεις;». Σαν να του έλεγε: «Εσύ είσαι νομοδιδάσκαλος. Κάθε μέρα μελετάς και ερευνάς το Νόμο του Θεού. Γιατί ρωτάς εμένα; Τι γράφει η Αγία Γραφή»;

Έτσι ο εκπειράζων Νομικός εξαναγκάστηκε να αναγνωρίσει πως ήξερε τι έπρεπε να πράξει για να κληρονομήσει την αιώνιο βασιλεία. Εγνώριζε καλά τις εντολές του Θεού. Και τις εξarίθμησε σαν καλός μαθητάκος. Αλλά ήθελε να δικαιολογήσει τον εαυτό του γι' αυτή του τη στάση και έθεσε καινούριο ερώτημα: «Και τις εστί μου πλησίον;» (Λουκ. 10:29). Άραγε δεν το ήξερε αυτό; Βεβαία το εγνώριζε. Όμως αυτή η αναγνώριση θα είχε συνέπειες. Και οι άνθρωποι του τύπου αυτού προτιμούν να λένε λόγια, να διατυπώνουν θεωρίες, να παρουσιάζουν εξυπνάδες και επιπολαιότητες για να καλύψουν την αντίθετη συμπεριφορά τους. Για να δημιουργούν εντυπώσεις και να προκαλούν ευχάριστη ατμόσφαιρα σ' αυτούς που τους ακούν.

Αντίθετος σ' αυτή την τακτική ο Κύριος, με λόγια απλά και σαφή, με ένα παράδειγμα από την καθημερινή πραγματικότητα, διδάσκει τις πιο μεγάλες αλήθειες. Αναγκάζει τους ακροατές Του να εκφράσουν αυτό που νιώθουν μέσα τους. Αυτό που λέει η συνείδησή τους. Αντιλαμβάνονται ποιος είναι «πλησίον» και ποιος φέρεται σωστά. Αντιλαμβάνονται πάντοτε, σε κάθε περίπτωση, ποιο είναι το ορθό, το ηθικό, το δίκαιο. Μόνο που διστάζουν να το ομολογήσουν. Γιατί τούτο θα σήμαινε πως πρέπει να το δεχτούν και σαν πράξη στην καθημερινή τους ζωή.

Μήπως αυτό δε συμβαίνει και με το σύγχρονο άνθρωπο; Αν ρωτήσει κανείς αυτούς που ειρωνεύονται και βάλλουν κατά της Εκκλησίας, αν εξετάσει αυτούς που αμφισβητούν την πίστη και την ηθική του Ευαγγελίου, που αμφισβητούν ότι η Εκκλησία επιδιώκει και χαρίζει την ειρήνη που συκοφαντούν, δε θα διαπιστώσει πως για να καλύψουν την τύψη τους, τη φωνή της συνειδήσεώς τους, ενεργούν και εκφράζονται κατ' αυτόν τον ασεβή τρόπο;

Είναι εντούτοις τρομερό αυτό που συμβαίνει. Άλλο είναι να περιγελά κανείς πρόσωπα και γεγονότα της καθημερινής ζωής και άλλο να αμφισβητεί και να ειρωνεύεται πρόσωπα ιερά ή δόγματα και αλήθειες της

πίστεως. Στη μια περίπτωση πρόκειται για απλή κακή συμπεριφορά ίσως. Στην άλλη φτάνει στα όρια της βλασφημίας. Και καταντά εγκληματικό να περιπαίζει κανείς πράγματα, από τα οποία εξαρτάται η ψυχική του ομαλότητα, η ηθική του υπόσταση, η σχέση με το αιώνιο μέλλον του. Δείχνει αυτή η συμπεριφορά μια ασυγχώρητη επιπολαιότητα. Ασυγχώρητη γιατί έχει συνέπειες τραγικές. Γιατί όταν κλονίζεται η πίστη και η αξία της αρετής μέσα στην ανθρώπινη ψυχή, τότε τι μένει; Καταλήγει να δεχτεί αυτός που θέλει να είναι συνεπής προς τις αντιλήψεις του πως είναι μόνο χώμα, μόνο ζώο ο άνθρωπος, ο οποίος με τον ψυχικό του κόσμο μπορεί να φτάσει ως το Θεό. Ο άνθρωπος που είναι «βραχύ τι παρ' αγγέλους» «ηλαττωμένος» (Ψαλμ. 8:6· Εβρ. 2:7).

Τέτοια είναι η νοοτροπία του συνηθισμένου σύγχρονου ανθρώπου. Αδιαφορεί για τα πνευματικά. Αμφισβητεί ακόμη την ύπαρξη του Θεού και της ψυχής. Διαγράφει τον παράδεισο και την κόλαση. Θεωρεί ξεπερασμένη τη χριστιανική ηθική. Δικαιολογεί κάθε παράβαση του Θείου Νόμου. Υποτιμά και ίσως κάποτε θεωρεί φυσικό και επιτρεπτό, ίσως ακόμη και επιβεβλημένο, κάθε αμάρτημα. Έχει χάσει το αίσθημα της ντροπής. Έφτασε να ειρωνεύεται την ενάρετη ζωή και να εξιδανικεύει κάθε ρυπαρότητα και βρωμιά. Στην εποχή μας το καλό κινδυνεύει να χαρακτηριστεί ανεπιθύμητο και ανεδαφικό, αποτυχημένο και περιφρονημένο. Να προβάλλεται το κακό και το ανήθικο σαν επιδίωξη και σαν σκοπός. Να χειροκροτείται η αμαρτία και να αποδοκιμάζεται η ακεραιότητα, η πίστη, η συνέπεια, η αγνότητα. Έφτασε να επιδοκιμάζεται η αναίδεια και η προκλητικότητα. Να θεωρείται πολιτισμός η αγένεια και η κουφότητα. Να νομίζεται η ευσέβεια ατύχημα. Αντίθετα, να συνιστάται η περιφρόνηση της Εκκλησίας, η αποφυγή της σεμνότητας, η απόκρουση της πνευματικότητας.

Και όλα αυτά με μια δόση περισσής επιπολαιότητας και ασυγχώρητης αδιαφορίας. Κι όμως όλα αυτά είναι η επιφάνεια. Το βάθος είναι διαφορετικό. Ο άνθρωπος της εποχής μας που φαίνεται να μη δέχεται καμιά αυθεντία, καμιά αξία, είναι ανήσυχος. Δε μένει ικανοποιημένος. Από αμηχανία περιγελά και τα ιερά και τα πνευματικά. Μέσα του νιώθει την ανάγκη κάπου να στηριχτεί. Ασυναίσθητα ίσως αποζητά το Θεό. Ζηλεύει εκείνους που έχουν συγκροτημένη πνευματική κοσμοθεωρία και βαδίζουν με γαλήνη, με σταθερότητα, με αυτοπεποίθηση στη ζωή. Αντι-

λαμβάνεται πως αυτό που ειρωνεύεται δεν γκρεμίζεται με κούφια λόγια. Βλέπει πως οι πνευματικές αξίες, ο Θεός, η ψυχή, η χριστιανική πίστη ούτε αλλοιώνονται ούτε κλονίζονται ούτε – πολύ περισσότερο – σβήνουν. Είναι αιώνια και αναμφισβήτητα, οσεσδήποτε επιθέσεις και αν δεχτούν.

Στο βάθος της ψυχής του ο σύγχρονος άνθρωπος έχει τον πόθο να πλησιάσει το Θεό. Πιστεύει πως το Ευαγγέλιο είναι αληθινό. Πως στην Εκκλησία, στη χάρη του Θεού, θα βρει τη λύτρωση. Θα δοκιμάσει τη χαρά κοντά στο Χριστό. Τα παραδέχεται σε στιγμές ειλικρίνειας αυτά. Εδώ όμως έγκειται το δράμα του. Δεν έχει το θάρρος να τραβήξει τις συνέπειες. Να ομολογήσει αυτήν την αλήθεια. Δεν έχει τη δύναμη να υπερνικήσει τα εμπόδια, να σπάσει το παραπέτασμα που του κρύβει της Αλήθειας τον Ήλιο. Δεν τολμά να ευθυγραμμίσει τη ζωή του και τη σκέψη του προς τη διδασκαλία και την πίστη του Χριστού. Δειλιάζει. Φοβάται μήπως τον κατηγορήσουν οι άλλοι.

Τραγική πράγματι η θέση του. Τι θα γίνει όμως; Θα συνεχίσει να αυτοκαταστρέφεται και να κατρακυλά εν γνώσει του; Θα αποφεύγει το σωτήριο φάρμακο, μολονότι το ξέρει πως αυτό θα τον σώσει;

Να γιατί πρέπει μ' όλη της ψυχής μας τη δύναμη να παρακαλούμε το Θεό, αδερφοί μου. Να διαλύσει αυτό το θόλωμα από το νου μας. Να σπάσει τα δεσμά που μας κρατούν δεμένους, δούλους αυτής της απαρράδεκτης νοοτροπίας. Να φωτίσει τη διάνοια, να χαρίσει τη διαύγεια στη σκέψη για να διακρίνουμε το πραγματικό μας συμφέρον. Να απαλλαγούμε από την επιπολαιότητα. Να αντιμετωπίσουμε με σοβαρότητα, με συνέπεια, με υπευθυνότητα τη ζωή και το μέλλον μας. Να πάρουμε τη σωστή θέση μπρος στα μεγάλα προβλήματα. Με του Κυρίου Ιησού τη χάρη τότε θα οικοδομήσουμε την ευτυχία μας.

**Από το βιβλίο: Πολυκάρπου Βαγενά, Μητροπολίτου Κερκύρας,
«Ελθέτω η βασιλεία σου», τ. Α'.**

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>